

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه پنجم دی ماه ۱۳۴۲

- فهرست مطالب:
- (۱) تصویب صورت مجلس.
- (۲) تقدیم یک فقره سؤال وسیله آقای دکتر اسفندیار یگانگی از وزارت دارائی.
- (۳) بیانات قبل از دستور آقایان: موسوی ماکوئی - سر تیب بود - دکتر بقائی یزدی - دکتر معتمدوزیری.
- (۴) طرح و تصویب یک فوزیت طرح پیشنهادی راجع بتقدیم لایحه تقسیمات کشور.
- (۵) طرح و تصویب یک فوویت لایحه ارسالی از مجلس سنا مربوط بالحق دولت شاهنشاهی بقرارداد آزمایشهای هسته‌ای.
- (۶) تقدیم ده فقره لایحه تصویب نامه‌ای وسیله آقای معاون وزارت بهداری.
- (۷) تقدیم لوایح تفریح بودجه از سال ۱۳۴۷ تا ۱۳۴۰ مجلس شورای ملی و لایحه طرز استفاده از اعتبار منظوره در متمم بودجه ۱۳۴۲ مجلس شورای ملی وسیله آقای دکتر شادمان.
- (۸) تقدیم ۱۷ فقره لایحه تصویب نامه‌ای وسیله آقای وزیر فرهنگ.
- (۹) تقدیم ۵۱ فقره لایحه تصویب نامه‌ای وسیله آقای معاون وزارت اقتصاد ملی.
- (۱۰) تقدیم بیست فقره لایحه تصویب نامه‌ای وسیله آقای دکتر خوشبین وزیر مشاور.
- (۱۱) قرائت ۳ گزارش عملیات دو ماهه کمیسیون دادگستری.
- (۱۲) تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه.

مجلس در ساعت ده و ده دقیقه صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید.

- ۱- تصویب صورت مجلس
- رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
- رئیس - راجع بصورت جلسه قبل نظری نیست؟
- صائب - چند اشتباه در چاپ مذاکرات جلسه قبل بنده هست که به تندنویسی میدهم.
- رئیس - اصلاح میشود. آقای پروین در صورت مجلس نظری دارید؟
- پروین - راجع به اصلاح صورت جلسیات اہت بعضی از اوقات يك عبارات کوتاهی گفته میشود و در صورت جلسه
- غائبین با اجازه - آقایان: طهماسبی - شفیع پور کرمانی - فیصلی - دکتر حاتم - ایلخان - جاوید - طباطبائی - کیوان - دکتر حکیم شوشتری - دکتر غنی - طالب زاده - بختیار بختیارها - مهندس مالک - امیر احمدی - دکتر موثقی - مهندس انصاری - دکتر یزدان پناه.

عن مذاکرات مشروح بیست و سومین جلسه از دوره بیست و یکم قانونگذاری - اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس

درج نمیکند. مثلاً در جلسه گذشته آقای شاخوئی راجع به اعمال کنسرسیوم در آبادان عبارت کوتاهی گفتند و حالا یک فدوی دلخور بودند که چرا درج نشده است.
رئیس - خودشان وقتی بگویند اصلاح میشود.
پروین - از بنده خواست کردند که بنده بگویم (خنده نمایندگان).

دکتر الموتی - و کالت قابل توکیل نیست.

پروین - خود بنده در موقع قرائت لوایح وسیله آقای دکتر خوشین حیلله کوتاهی عرض کردم که آنهم درج نشده خواهشمندم دستور بفرمائید که درج نمایند.

رئیس - جمله را بفرمائید اصلاح میشود.

پروین - بنده خواهش میکنم که بفرمائید جمله های کوتاه درج بشود.

رئیس - آقای دکتر صاحب قلم.

دکتر صاحب قلم - در صورت جلسه مخالفت بنده را با فوریت اول نوشته در صورتیکه طرح با دو فوریت داده شده بود و بنده با دو فوریت مخالف بودم امر بفرمائید اصلاح شود.

رئیس - راجع بصورت جلسه قبل دیگر نظری نیست؛ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب میشود. آقای اوزار بفرمائید.

اوزار - شکایتی است رسیده تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس - آقای دکتر پور هاشمی.

دکتر پور هاشمی - چند فقره شکایت رسیده که تقدیم میشود.

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری.

دکتر اسفندیاری - چند فقره نامه و شکایت رسیده تقدیم میشود.

رئیس - آقای دکتر سام.

دکتر سام - مجدداً تلگرافاتی از فرهنگیان مرکز رسیده و همچنین طوماری از کلیه فرهنگیان همدان و طوماری از کارمندان دولت راجع به قانون استخدام رسیده است که ضمن آن از نظر فراکسیون ائتلافی تشکر کرده اند و استدعای توجه بیشتری نسبت بکارمندان شده است که عیناً تقدیم میشود.

۲ - **تقدیم یک فقره سوال وسیله آقای دکتر اسفندیار یگانگی از وزارت دارائی**

رئیس - آقای دکتر یگانگی.

دکتر یگانگی - سوالی است از معاون وزارت دارائی که عیناً تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس - آقای امینی خراجی.

امینی خراجی - نامه ایست از اهالی بخش جاسک تقدیم میشود.

رئیس - آقای کبیری.

کبیری - چند فقره شکایت به بنده رسیده که تقدیم می شود.

رئیس - آقای مافی.

مافی - نامه ایست از اهالی و کشاورزان قراء سعید آباد علیا و سفلی و کشاورزان قریه شوراب راجع به درمانگاری که تاسیس شده ولی دکتر ندارد و نوشته اند در مدتی که طبیب نیست عده ای از افراد مرده اند تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس - آقای میرهادی.

میرهادی - تقاضائی است که اهالی خلجستان نفرش از ثبت اسناد شکایت کرده اند تقدیم مقام ریاست می شود.

رئیس - آقای مهندس پروشانی.

مهندس پروشانی - نامه ایست از کارمندان ثبت کل و اهالی همایون شهر تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس - آقای شکیبای نوبری.

شکیبای نوبری - نامه ای از اطاق بازرگانی تبریز - کارمندان پیشکاری آذربایجان - جمعیت پزشکان و زندانیان قصر رسیده تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس - آقای معتمدی.

معتمدی - دو برگ شکایت و پیشنهاد است که تقدیم مقام ریاست میشود.

۳ - **بیانات قبل از دستور آقایان : موسوی ماکوئی - سر تیپ پور - دکتر بقائی - بزرگی - دکتر معتمدی نوبری**

رئیس - نطق های قبل از دستور شروع میشود آقای موسوی ماکوئی بفرمائید.

موسوی ماکوئی - امروز در دست هشتاد و سه روز از عمر مجلس نیست و یکم میگردد بنده برای اولین مرتبه

تصمیم گرفتم چند دقیقه ای از وقت همکاران عزیز خودم را بکیرم دلیلش هم این است که بنده معتقد نیستم از پیشه تربیون مجلس برای مسائل جزئی استفاده شود، تربیون/مجلس باید برای مسائل مهم و برای موضوعاتی که جنبه حیاتی دارد مورد استفاده قرار بگیرد، و بحث بشود تا به نفع مملکت قدمی برداشته شود، لیکن مسائلی در حوزه انتخابیه بنده پیش آمد که ناچار بودم برخلاف عقیده باطنی خودم در مورد آنجا چند مطلب عرض کنم و بنظر همکاران عزیزم برسانم. مطلبی که از لحاظ شهرستان ماکو که از نقطه نظر حساسیت و مرزبندی بودتش فوق العاده حائز اهمیت است پیش آمده مسئله حرکت کوه با سقوط صخره است البته این سابقه و این موضوع شاید متجاوز از هشتاد سال است که مردم ماکو را ناراحت کرده بود بنده وظیفه دارم از طرف مردم ماکو از شخص اول مملکت اعلیحضرت همایونی و دولت جناب آقای علم صمیمانه تشکر بکنم که بعد از هشتاد سال این قضیه را مورد توجه قرار دادند و دستور فرمودند در نوبت نوبت اول یک مهندس اطریشی و در نوبت دوم هیئتی از افسران ارتش شاهنشاهی وابسته ب قسمت مهندسی تشریف بردند ماکو، و این مطلب را از نزدیک مورد مطالعه قرار دادند و ناراحتی خیال مردم ماکو تا حدی مرتفع شد و تصمیماتی گرفته شده بنده از حضور جناب آقای فرهودی استفاده میکنم و تقاضا میکنم که این تصمیماتی که اتخاذ شده هر چند در تریمر حله اجرا گذاشته شود بهمان نسبت در رفع نگرانی مردم مرزنشین ماکو مؤثر خواهد بود، مطلب دوم مسئله ارس کنار است. در نزدیکی شاه تختی اتحاد جماهیر شوروی منطقه ای داریم بنام ارس کنار دولت اتحاد جماهیر شوروی آمده در کنار ارس سدی بسط و بسط هجده کیلومتر و بار تفاعل دو تا چهار متر نتیجه این شده که هر وقت ارس طغیان می کند دهات آن طرف مرز مصونیت پیدا کرده ولی دهات ما در موقع طغیان ارس در معرض خطر قرار می گیرد بدبختانه در طغیان اخیر ارس منطقه ارس کنار ماکو گرفتار سیل شد و کشاورزان اغنام و محصول زراعتی خودشان را از دست دادند، بنده باید از دستگاه شیر و خورشید سرخ تشکر بکنم که در اسرع اوقات کمکهای اولیه را نمود ولی با کمال تأسفد دستگاههای دیگر نتوانستند کمک اساسی

از لحاظ بکر و خوراک سالیانه به ۷۵۰ نفر یا ۱۵۰ خانوار که هستی خودشان را از دست دادند بکنند، بنده استدعایم این است که دولت ب فکر این باشد که یک سد کوچکی که شاید دو بیست هزار توان بیشتر خرج نداشته باشد در این قسمت که جهات ملی و اجتماعی ایجاب میکند چنین سدی ایجاد شود تا اینها هم مصونیت پیدا بکنند، مسئله سوم تلگرافی است که از طرف کشاورزان ماکو و خوی رسیده که در اثر اجرای قانون اصلاحات ارضی و بالارفتن سطح کشت مقادیر زیادی گندم عرضه میکنند ولی متأسفانه انبارهای غله بعلت اینکه پر شده (نمایندگان - الحمدلله) از خرید خودداری میکنند، بنده فکر میکنم بمنظور تقویت بنیه مالی کشاورزان و بمنظور اینکه محصولی که آنها عرضه میکنند در زمستان نفله نشود استدعا میکنم دولت دستور بدهد به ترتیبی هیئت فکری بکنند و بخرید گندم ادامه بدهند، علی الخصوص این گندم فوق العاده ارزان عرضه میشود سابق تنی ۵۷۵ تومان میخریدند ۴۷۵ تومان قیمت گندم در هر تن بود صد تومان هم جایزه بود حالا با اینکه جایزه قطع شده کشاورزان حاضرند به ۴۷۵ تومان عرضه کنند (دکتر شفیع امین - همه جای آذربایجان گندم زیاد است و خریدار نیست) باید بخرند، مسئله چهارم مسئله حقوق آموزگاران است، سوء تفاهم نشود راجع به لایحه استخدام صحبت نمیشود در سال ۱۳۴۱ وزارت فرهنگ نظریه احتیاج مبرمی که داشت ۷۸۰۰ نفر آموزگار در سه سال ۱۳۴۲ - ۵۳۰۰ نفر آموزگار یعنی مجموعاً ۱۳۱۰۰ نفر آموزگار از محل اعتبار سازمان برنامه استخدام کرد و باینها مأموریت داد در دهات سراسر مملکت مشغول تعلیم و تربیت فرزندان وطن بشوند ولی عجب این است که با آنکه ۱۷ ماه از موقع استخدام آنها میگذرد در آخر ماه در یک دبستان موقعی که حقوق پرداخت میکنند از ده نفر به هشت نفر میگویند شما اول برج حقوق بگیری دو به دو نفر میگویند شما چهار، پنجمه دیگر حقوق بگیرید این يك بام و دو هوا است. حالا بنده فکر میکنم هیچ وسیله ای بهتر از این نیست که یکمده ای را ناراضی بکنند. آقا ۱۳۱۰۰ نفر هر کدام از این افراد اگر با ۵۰ نفر بیچه سروکار داشته باشند طبعاً با ۵۰ خانوار سروکار دارند يك حساب ساده اگر بکنیم تقریباً يك میلیون نفر در تحت تأثیر گفتار

اینها قرار میگیرند. سازمان برنامه که این پول را تأمین کرده وزارت دارائی است که طرح پیشنهادی را بعد از هجده ماه تصویب نمیکند، خوب آقا محل اعتبار که تأمین شده اینها مشغول خدمت هم هستند دلیل ندارد در يك دستان ازده نفر آموزگار هشت نفر حقوق خودشان را سر برج بگیرند و نفر از آنها از مزایا محروم باشند و حقوقشان را چهار ماه به چهار ماه حواله بکنند بنده میخواستم استدعا بکنم وزارت فرهنگ این موضوع را مورد توجه قرار بدهد در پایان عرایض خودم ناگزیرم بعرض همکاران عزیزم برسانم در عرض این یکسال اخیر شهرستان ما کو مورد توجه دولت قرار گرفته تا قبل از فصل یخبندان اگر سه هزار نفری داوطلب بودند آنجا کار بکنند کار موجود بوده مثل احداث چاه کمر بندی آغاجی و سیه چشمه مثل ساختمانهایی از قبیل ساختمان خانههای سازمانی و از اینکه کار ایجاد شده و مردم استفاده میکنند و مشغول هستند بنده بسی نهایت سپاسگزارم.

(حاجتی - در جاهای دیگر که شروع نکرده اند البته شهر شما خوشبخت است) من ناچارم از لحاظ منطقی مراتب تشکر خودم را عرض کنم این يك واقعیتی است و منکر واقعیت جناب آقای حاجتی نباید بشویم خوبها را باید بگوئیم و بدی ها را هم باید تذکر بدیم و امیدوارم این مسئله آموزگاران مورد توجه قرار بگیرد من از اینکه وقت همکاران عزیزم را چند لحظه ای گرفتم فوق العاده معذرت میخواهم امیدوارم آقایان ارباب مطبوعات هم این سنگ ما کورا بصورتی تلقی نفرمایند که هی بنویسند و شاخ و برگ بدهند و موجب وحشت مردم را فراهم کنند همچو چیزی هم نیست در اوایل سلطنت شاهنشاه کبیر رضا شاه فقید گزارش دادند به نخست وزیر وقت که این کوه دارد جاومی آید خدا رحمت کند مرحوم مخبر السلطنه هدایت والی آذربایجان بود برف بود و زمستان بود و راه نبود جواب داد که بعلمت زمستان برف و یوسر ما نتوانستیم برویم ببینیم که این کوه چه جور حرکت میکند منتظریم کوه حرکت بکند بیاید تبریز تا گزارش کار خودمان را بدیم (خنده نمایندگان) البته يك واقعیتی است فعلا این سنگ مورد توجه دولت قرار گرفته و يك حادثه ای پیش بینی شده خدای نکرده اگر این سنگ سقوط بکند هفت هزار

نفر مردم معدوم بشوند ما در مقابل دنیا مسئولیت داریم چون مسئله مسئله شکستن سد ایتالیا نیست که بطور غیر مترقبه باشد در مقابل جهانیان مسئولیتی احساس نکنند این هشتاد سال سابقه دارد حالا اگر هشتاد سال هم نباشد در مرداد ماه امسال این سنگ مورد توجه محافل دولت قرار گرفته بازرس رفته مهندس رفته بنا بر این مطالعه شده يك حقیقتی درش هست منتها باین زودبها آمدنی نیست بنا بر این با این چاشنی ها وحشت مردم را خواهش می کنم فراهم فرمائید.

رئیس - آقای سرتیپ پور.

سرتیپ پور - قاعده بر این نبود که قبل از دستور صحبت بکنم فقط شکایات و افری که قبل از دستور عرضه میشود بنده را واداشت که درباره منشأ این شکایات مختصری عرض مطلب بکنم مملکت ما بر اثر انقلاب سفید بقتاتانگان خورده است نیمی از ملت ایران که در زیر سروش قرون قرار داشتند به برکت انقلاب سفید آزاد شدند (صحیح است) هفتاد و پنج درصد از مردان ایران که در سلسله قرون بودند آزاد شدند این آزادی بدنبالش تحرك و حرکت داشته است که این شکایات متفرع از آن حرکت و داناتی است که از آزادی سرچشمه گرفته است باید توجه کنیم که مادر نتیجه انقلاب سفید با مسائل تازه ای روبرو شده ایم با معماهای تازه ای مواجهیم برای حل این مسائل و این معماها مقیاس های تازه ای لازم داریم نه مقیاس قرن نوزدهم بلکه مقیاس قرن بیستم باید فراموش نکنیم این مسئولین بدانند که اعلیحضرت فرموده اند من ملت ایران را از قرنی به قرن دیگر بر تاب کردم (صحیح است) باید در فکر باشیم متناسب با قرن جدید و جهش جدید مقیاس ها و مزورهارا تهیه کنیم دیگر گذشت آن روزهایی که بتوان بر چیز نا ثابت بنای ثابتی استوار کرد (صحیح است) احسنت) سعی کنید زمینها ثابت باشد نگذارید انقلابی که کل کرده است قبل از اینکه به میوه بنشیند دچار برنگ ریز بشود (احسنت) و الا همه مسئولیت ملت ایران آزاد شد باید مشغولش بدارید باید بهدش هدایت کنید که ضحیح بسوی هدف برود وقتی که صحبت از این است که باید شورای ده تشکیل بشود محدود ده را تعیین کنید که اختلاف بین دهات مجاور پیش نیاید (صحیح است) وقتی

که صحبت از انجمن شهر است محدوده شهر را معین کنید (صحیح است) که مردمی خارج از آن حدود وارد نشوند بعنوان نماینده ملت حاکم بر مردم شهر نشین، و اختلافی پدید نیاید همین مسئله بر انجمن ایالتی هم صدق میکند زمینها ثابت کنید بعد انجمن را تشکیل بدهید (آفرین) بخاطر داشته باشید آنچه که بر چیز نا استوار بماند پایدار نمیشود (صحیح است) شما آقای دکتر خطیبی تشریف برده اند بیرون؟ لا زرا در تجدید ساختمان چند کیلومتری عقب تر بردند چرا آن وطن مألوف را برای لاریها نگاه نداشتند برای اینکه زمینهاش نا استوار و متزلزل بود (احسنت) مصلحت داشتند که شهر را دورتر ببرند تا آنها با اطمینان تمام روی زمین راه بروند و از فردای خود نگران نباشند بنده آمده بودم بدولت و مسئولین عرض بکنم که مراقب باشند مملکت با احتیاجات جدیدی روبرو شده است ما شاید بیش از پنج هزار میلیون تومان کارخانه در این مملکت بوجود آوریم برای اینکه ملت ایران را بی نیاز کنیم از محصول مشابه خارجی برای اینکه بتوانیم مواد اولیه را در داخل مملکت با بسط زراعت فراهم کنیم برای اینکه بتوانیم عده ای از کارگران را بیکار و ادا کنیم امروز می بینیم که پنجاه هزار میلیون تومان بلکه بیشتر از کارخانجات ایران چه با سرمایه خصوصی تهیه شده و چه از خزانه عمومی برپا مانده و قرار گرفته در حالت تعطیلند یا شش ماه کار میکنند و شش ماه کار نمیکند یا اینکه خود وسیله ای شده اند که ما بتوانیم موجبات تقویت بنیه مالی زارعین برون از مرز را فراهم کنیم در حالتی که ما آنها را ایجاد کرده بودیم که زارعین داخل مرز استفاده بکنند چرا باید کف کارخانه گونی بافی از جای دیگر بیاید چرا باید روغن هیدروژنه در این مملکت فلاحتی از جای دیگر بیاید چرا ما نتوانیم آنقدر بشم تحصیل کنیم که از جای دیگر بیاید اینها همه مشکلاتی است که مربوط بقرن نوزده بوده است بیدار باشید الآن در قرن بیستم قرار گرفته ایم افکار و آداب و مزورهارا را مبتنی بر اساسی بکنید که انقلاب ایران بشما توصیه کرده است و الا ممکن است ایزادانها ما بکنند که ما نسبت بانقلاب بی وفائیم فقط تحسین میکنیم و نمیخواهیم انقلاب بارور بشود (احسنت) کافی نیست که

ما پرهیز کار باشیم بلکه باید به پرهیزکاری عمل بکنیم کافی نیست ستایشگر باشیم بلکه باید آنچه را که ستایش میکنیم جلوه بدیم (آفرین) دوازده پیش از طرف فرا کیون مستقل لایحه ای عرضه شد با طرحی بهتر است بگویم عرضه شد، گفت و شنودی در خارج از محیط مجلس بیاخواست بعضی خشنود بودند که در کنار حزب اکثریت یا فرا کیون اکثریت يك فرا کیونی که عنوان اقلیت از طرف دیگران باو داده شده است تشکیل شده است و خشنودی آنها بر این منبأ بود که از این پس بحث در مسائل معقول و منطقی و حساب کرده خواهد بود و طبعاً مملکت از آن بهره مند خواهد شد (صحیح است) برخی دیگر متأسفانه اینطور تصور کردند که وجود اقلیت نه در مقابل اکثریت بلکه در کنار اکثریت ممکن است پارلمان ایران را دچار جدال کند و عرصه بیکار (صحیح نیست، صحیح نیست) خدا را شکر که هر دو دسته چنین قائلند که چنین نیست و نیاید هم که چنین باشد (صحیح است - احسنت) اگر اقلیت و اکثریت موجب شود که پارلمانها عرصه بیکار شوند ای بسا پارلمانهای کهنه که امروز باید استوار نمی بود و در زیر آوار حاصله از بیکارها دفن میشد (احسنت) پارلمان ایران از این قاعده مستثنی نیست چون مردمی شریف پارلمان ایران را تشکیل میدهند در اقلیت در اکثریت و هر کسی جز این خیال کند اشتباه کرده است این پارلمان میباید با کمال تفاهم و از مشاوره یکدیگر بهره مند بشود شان آزادی است که حوصله داشته باشیم در شنیدن بیانات یکدیگر (صحیح است) گو اینکه کمی تلخ بوده باشد این تصور چندی پیش در مورد پارلمان و مطبوعات هم جاری شده بود مردمیکه در حاشیه قرار دارند تصور کرده بودند که بین این دو گروه همسنگر این دو گروه پاسداران آزادی و مشروطیت اختلافی روی داده چه اختلافی؟ برادری از این سنگر به برادری در آن سنگر خطاب کرده با ما به از این باش غم ما به از این جور اینکه اختلاف نیست آنهم که در آن سنگر قرار داشت آنهم به تلویح بما گفت پارلمان! با ما به از این باش غم ما به از این جور (احسنت) چه ضرر دارد که ما این توقع را از هم داشته باشیم چه ضرر دارد که پیش گسوتان هر دو گروه ما را نسبت به همدیگر درد آشنا بکنند ای بسا که در دهائی باشد که

اگر ما جمع بشویم و آشنا بشویم متحداً و متفقاً در رفع آن دردها قیام بکنیم غرض این است آقایان که اینگونه تعبیر فراوان است بخصوص اینکه تصور میشده است که تقدیم طرح مربوط به انجمن های ایالتی و ولایتی و متعاقب آن تقسیمات کشوری مقدمه ای برای هل من مبارز اقلیت است و این بسیار نا صحیح بود چه هل من مبارزی ما فقط مایل بودیم که باید ایالت و ولایتی با مفهوم زمان مشروطیت باشد تا قانونی بنام ایالت و ولایت به مجلس بیاید وقتی که ایالت و ولایتی نیست نامها عوض شده انیکلوییدی، شهرستان و استان قبول کرده است بهتر است نام قانون هم آسان باشد که انیکلوییدی امروز ما هم آنرا پذیرفته است کجای این خطا است کجای این هل من مبارز است وقتی که ما گفته ایم زمینه ای تهیه کنیم که استان حدودش مشخص، شهرستان حدودش مشخص باشد که فردا بعد از اینکه انجمن ایالتی قوانینش تصویب شد بدانند کی در کجا و برای کجا باید برود و بنشینند اینکه ضرری ندارد اگر بنا باشد چنین پیشنهادی بکنیم من گمان نمیتوانم بکنم که اکثریت با این فکر مخالفت داشته است (یکی از نمایندگان - ابدأ نیست) خدا میداند نیست آنکه این جور تعبیر می کند اشتباه میکند تذکر یکی از نمایندگان منسوب به اکثریت حکایت از این نداشت که تفسیح کند مطالعه ما را در باره ضروریات مملکتی بلکه خواست ما را هدایت کند که اگر در وقت کمی شتاب شده است کمی فرصت بدهیم ولی خوب ما چرا چنین فکری کردیم به دلیل اینکه دیدیم ۲۶ سال وقت دادیم و گفتند آقا در این ۲۶ سال ۲۶ روز بما مهلت ندادند که قانون بیاوریم میشود کسی در ۲۶ سال ۲۶ روز مهلت نداشته باشد ما خواستیم ضرب الاجل قرار بدهیم رئیس - آقای سرتیپ پور وقت شما تمام شد.

دکتر بقائی یزدی - بنده وقت خودم را بایشان

میدهم

سرتیپ پور - بنده خیلی متشکرم که توجه فرمودند حوصله فرمودند، برای اینکه وقت همکاران محترم را زیاد اشغال نکرده باشم فقط میخواهم عرض بکنم قبلاً نام نویسی کرده بودم برای مسائل مربوط به مقدمات سخن خودم که البته مسئولین تشریف داشتند

یاد داشت فرمودند و توجه خواهند فرمود که از هم الآن بر آورد کنند احتیاجات سال آینده مملکت را چگونه موادی برای مصرف کارخانجات برای خوراک مردم ایران لازم هست که بتوان در ایران تهیه کرد یاد داشت کنند از هم الآن ادارات اقتصادی - کشاورزی - صنعتی - بانکها همت مبذول بدارند که آنگونه مواد از اول کشت و شخم و شیار در برنامه تأمین حوائج ملت ایران قرار بگیرد (احسن) که فردا نروند باز از جای دیگر کثف بیاورند و بگویند فرصت نکرده ایم توزیع اعتبار کنیم عیب است برای مملکتی که از یکسوزمستان و بیک سوبهار دارد و در هر فصل میتواند زارع خودش را مشغول بکند بکشت و کار آقدر بیکاره باشد که حتی خوراک معدودی از صنایع خودش را نتواند تأمین کند (احسن) - (احسن) کمی بهتر است مسئولین که میتوانند در داخل مملکت برای ارشاد ما مفید باشند چندانها را در منزل بگذارند این گروه گروه رفتن بخارج بدون اینکه بزبان مبداء آشنا باشند بدون اینکه بزبان کنفرانس آشنا باشند بنام سمپوزیوم - سمینار - کنفرانس و خرج کردن و برگشتن و یک صفحه گزارش بجانگذاشتن صحیح نیست (احسن) باید ما ارشاد کنیم ما احتیاج به ارشاد داریم شاعلمای ماهستید پیش ما عزیزید از ما دوری نکنید این گردش همیشه میسر است (صحیح است) غرض خیلی در دسر دادم از حوصله آقایان تشکر میکنم برای اینکه بیشتر از وقت آقای دکتر بقائی سوء استفاده نکرده باشم عرضی نمیکم (احسن).

رئیس - آقای دکتر بقائی

دکتر بقائی یزدی - با کسب اجازه چون درباره لزوم فوریت طرح تقدیم شده فرصت بیش از ۵ دقیقه نیست لازم دیدم از وقت قبل از دستور کمی استفاده کنم آنچه مسلم است لزوم اجرای قوانین انجمن های ایالتی و ولایتی سالها است بلکه از بدو مشروطیت تا کنون مورد نظر ملت ایران بوده است و اعلیحضرت همایون شاهنشاه در دوران سلطنت خود از اجرای این قانون یاد کرده اند و آنرا لازم شمرده اند ولی ما میدانیم که هیچ وقت موفقیت مناسبی نظیر امروز برای اجرای این قانون موجود نبوده است امروز با فرارسیدن عهد جدید الزام این مسئله بنظر همگان

قطعی است و باید بشود ولی ما معتقدیم از این ببعدهر قانونی از این مجلس بگذرد باید ضمانت اجرا داشته باشد پلید زمینه چنان مساعد باشد که در اجرا بهیچ مانع و زادع بر خورد ننمائیم (صحیح است) و هر روز دچار تصحیح و یاحک و اصلاح نشویم امروز لایحه انجمن های ایالتی و ولایتی تقدیم مجلس شده است و در کمیسیون مورد بررسی است و شاید تا چند روز دیگر برای تصویب به مجلس عرضه شود ولی اگر این قانون تصویب رسیده و بخواهند با تقسیمات فعلی کشوری آنرا اجرا نمایند تردید نیست که به محظورات زیاد برخورد خواهد کرد و اگر بخواهند اجرای آنرا معوق بگذارند قانون را ضعیف کرده اند این مسئله مورد نظر اعلیحضرت همایون شاهنشاه بوده است و بخصوص در این اواخر که وضع تقسیمات کشوری دچار نابسامانی شده بود و مکرر بفرماندهای کل از طرف وزارت کشور پیشنهاد میکردید لزوم یک تقسیمات صحیح و اجرای آن مورد نظر دولت قرار گرفته و از طرف اعلیحضرت همایون در این مورد توصیه شد و دولت نیز مشغول بکار گردید آنچه ما اطلاع داریم قسمت اعظم کار شده است و بمرحله نهائی نزدیک است منتهی هر قانونی اکثریت قوانین خوب لوایح خوب در مراحل انتهائی بمشکلاتی برخورد می کنند که موجب میشود تقدیم آنرا سالها به تعویق بیاندازند بدهی است تقسیم کردن کشور در روی نقشه چندان اشکالی ندارد ولی تماسی که باید دولت با سازمانهای دیگر بگیرد اگر تشکیلاتی از حائز حذف میشود یا اضافه میشود آنرا با اسلوب صحیحی تهیه نماید از حائز بودجه ای کم کنند بجائی اضافه کنند این کارها اشکال دارد ولی ما معتقدیم اگر بخواهید برای این اشکالات مدتها وقت صرف کنید هرگز کار بسامان نمیرسد و لازمه عهد جدید این است که هر نوع مشکلی سریعاً مورد دقت و بررسی قرار گیرد و اصلاح شود ما در این طرح کاری نکرده ایم طرحی ارائه نداده ایم یک تکلیفی است که برای دولت تعیین کرده ایم که شما چیزی را ساخته اید شمالاً لایحه ایراساخته اید بمرحله نهائی رسانیده اید ولی الان مورد لزوم است و برای گذراندن لایحه انجمن های ایالتی و ولایتی باید این کار با تمام برسد و لولا اینکه ناقص هم هست بیاورید بیاید در کمیسیون وزارت کشور

بیاید در مجلس آنرا کامل کنید ملت باین مجلس خیلی امیدوار است من باید اینجا یک تلگرافی را ارائه بدهم از یکی از مناطق که بعثت اختلافات تقسیمات کشوری مردم آن ناحیه دچار گرفتاری و بدبختی شده اند این یک نمونه کوچکی است که بنده ارائه میدهم یک منطقه ای داریم در مرز بین کرمان و یزد بنام شهر بابک بگذریم از اینکه از زمان اردشیر بابکان اینجا شهر بوده چه بوده و چه بوده و هنوز بحالت بخش مانده و بآن رسیدگی نشده ولی بر اثر نقص تقسیمات کشوری و شاید بعض اغراض خصوصی این شهر مکرر بین یزد و کرمان دست بدست شده و الان بحالت تعلیق در آمده قسمتی از ادارات آن جزء یزد و قسمتی از ادارات آن جزء فسنجان کرمان است (دکتر اسفندیاری - انتخابت با کجا است؟) اقتضای اینست که ما با ما بوده استاندارش باشا است تلگرافی کرده اند که واقعات متأثر کننده است من میخواهم تمام این تلگراف را بخوانم ولی قسمت آخرش می نویسد که بیائید محض رضای خدا شهر بابک را بحال اولیه برگردانید یا برای آن تکلیفی معین فرمائید، چون این تلگراف هم بنام دولت و نمایندگان است (یک نفر از نمایندگان - کاغذ است یا تلگراف؟) معذرت میخواهم کاغذ است یک برگ قرآن هم ضمیمه کرده اند می نویسند شماها را بسرا اعلیحضرت همایونی و خان ولیعهد و تمام مقدسات عالم بقرآنی که ضمیمه است سوگند میدهم که تکلیفی برای ما معین کنید ملاحظه بفرمائید این خیلی متأثر کننده است هنوز اهالی تصور می کنند مجلس و دولت غنا ضرری هستند که باید از شان استعفا کردند و تقاضا کرد اگر ما با فوریت مسئله ای را در مجلس طرح کنیم برای اینست که ما در اینجا حاضر هستیم بنشینیم خیلی حرف بزیم صحبت کنیم کاری جز این نداریم ولی مردم مستحق مردم امیدوار فرصت ندارند که ما برای یک تعیین تکلیف بدولت چند روز به بحث و مجادله بگذرانیم و به کمیسیون بفرستیم و چه وجه و چه وفلان من میخواهم از اینجا به اهالی شهر بابک و بتمردمی که نظیر این گرفتاری را دارند عرض کنم که ماطبق قانون اساسی در این مملکت دو عامل ثابت داریم یکی ملت است که ازلی و ابدی است و یکی مقام سلطنت است که از طرف ملت باین خانواده تفویض شده ما ولولت خادمین گذرنده هستیم دولت برای

خدمت بمردم تعیین شده و ما هم برای نوشتن قوانین و نظارت در کار دولت در انقلاب جدید و در عصر جدید مایه تأسف است که مردم باین دو عامل التماس کنند باید امر کنند باید از ما بخواهند و ما هم عمل کنیم و با سرعت هم این کار را خواهیم کرد ما تمام برای یک هدف مقدس در اینجا جمع شده ایم اگر نام اکثریت یا اقلیت بر خود گذارده ایم مسلماً این مسأله باعث این نخواهد بود که در منافع کلی مردم بمجادله بی جا بگذرانیم تا وقتی که منطق قوی حاکم خواهد بود دلیل ندارد که ما خواهیم از منطق ضعیف استفاده نکنیم ما اگر تکلیفی برای دولت تعیین میکنیم بی مطالعه نیست بسیاری قوانین در گذشته بوده است که با حال حاضر تطبیق نمیکند باید زودترین قوانین بمجلس آورده شود اصلاح شود و بعضی از نکات آن منسوخ شود در قانون اصلاح تقسیمات کشوری و تعیین تکلیف استانداران و بخشداران و کدخداها که در سال ۱۳۱۶ گذشته تکلیفی برای دولت تعیین کرده اند.

رئیس - آقای دکتر بقائی وقت شما تمام شد.

دکتر بقائی - اجازه بفرمائید این ماده را قرائت کنم تعیین تکلیف کرده که قانون تقسیمات کشوری را حاکم و اصلاح کنند و بعداً بمجلس بیاورند در آن قانون نکاتی پیش بینی شده که با وضع امروز مضحک بنظر میرسد در ماده ۹ مینویسد: کدخدا از بین ساکنین دائمی ده یا دهات بمعرفی مالک و پیشنهاد بخشدار و حکیم فرماندار تعیین میشود. در یک ماده دیگر مینویسد که به تقاضای مالک کدخدا معزول میشود مسلم این قوانین بدزد این مجلس و این ملت نمیخورد با وضع فعلی مطابق نیست و مغایر است ما اگر قوانینی را تقاضا میکنیم تجدید نظر شود بی مطالعه نیست مورد دیگری هم هست در قانون که بسیار از نظر وضع موجود ناپسند است و باید زودتر حاکم و اصلاح بشود ما این طرح را دادیم و توقع داریم دوستان اکثریت ما برای تحقق نهضت ششم بهمین که نام آنرا بن خود گذارده اند با ما مساعدت و همکاری بیشتری بنمایند و مسلم میدانیم که آنها با منطق قوی این کار را خواهند کرد (احسنت).

رئیس - آقای دکتر معتمد وزیر ری
دکتر معتمد وزیر ری - بنده با آنکه در چند سال

خدمت تعلیماتی در دانشگاه تهران تاحدودی تجاری در بیان مطلب و صحبت و سخنرانی پیدا کرده ام معذرا چون راجع بموضوعی میخواهم صحبت کنم که حائز نهایت اهمیت است و علاقمند بودم که بیان مطالب بصورتی باشد که بطور آگاهانه و خدای نخواستہ یا بطور ناخود آگاهه موجبی برای تعبیر و تفسیر پیش نیاید این است که مطالب را یادداشت کرده ام و با اجازه نمایندگان محترم از روی یادداشت بعرض نمایندگان محترم می رسانم.

در این موقع که لایحه استخدام کشوری از طرف دولت بمجلس شورای ملی تقدیم شده و موضوع به لحاظ اهمیت آن مورد توجه طبقات مختلف و بحثهای فراوان قرار گرفته است ضروری میدانم نکات و مطالبی چند در باره آن بعرض مجلس برسانم.

طرف مدت یکماه که از تقدیم لایحه مزبور بمجلس میگذرد طبقات مختلف کارمندان دولت و افراد ذی علاقه نظریات خود را با اطلاع نمایندگان مجلس رسانیده اند. کلیه نمایندگان مجلس شورای ملی از همان روزهای اول با صمیمیت و حسن نیت و با توجه کامل با اهمیت موضوع نسبت بدقت کافی در اصل لایحه و رسیدگی دقیق بشکایات واصله اظهار علاقه فرمودند (صحیح است) برای تأمین این مقاصد و بمنظور جلوگیری از هر گونه شتابزدگی در تصویب این لایحه و بخاطر اینکه گروههای مختلف کارمندان دولت در باره لایحه ای که در سر نوشت آنها مؤثر است فرصت اظهار نظر داشته باشند و کمیسیون استخدام هم بتواند با استفاده از نظریات اصولی آنان اعم از کسانی که مقیم تهران بوده و یا در شهرستانها و نقاط دور افتاده کشور خدمت میکنند بلا یحه استخدام رسیدگی نماید پیشنهاد شد که کارمندان دولت از طبقات مختلف در کمیسیون حضور بهم رسانند و با اشتراک مساعی کامل کمیسیون و نمایندگان دولت و کارمندان منتخب از جانب طبقات مزبور نسبت بلا یحه رسیدگی دقیق بعمل آید و تا آنجا که بمتافع عمومی مملکت لطمه وارد نیاید حقوق حقه کارمندان شریف و زحمتکش دولت محفوظ بماند. خوشبختانه این پیشنهاد مورد تأیید قرار گرفت و در حقیقت مجلس شورای ملی نسبت باین موضوع و طرز رسیدگی بلا یحه اظهار علاقه نمود. برای این رسیدگی برخلاف توهمی که در ایجاد آن تلاش بکار

رفته وقت معین و زمان مشخص تعیین نشده است (صحیح است) پیشنهاد هم این بود که برای اظهار نظر طبقات مختلف کارمندان و رسیدگی به این نظریات سه الی شش ماه وقت در نظر گرفته شود. پدیده ای است که در باره چنین کار مهم هر اندازه لازم باشد باید صرف وقت کرد و باید بدون توجه بعامل زمان نهایت کوشش و دقت بکار رود تا لایحه ای بتصویب برسد که حقوق حقه عموم کارمندان و مستخدمین دولت و منافع عمومی را بیهوشین صورت ممکن تأمین نماید (صحیح است) جای کمال خوشوقتی است که اقدام و تدبیر مجلس مورد استقبال طبقات مختلف کارمندان واقع بین دولت فرار گرفت و از افراد گروه های بسیار تلگرافات و نامه های زیاد واصل گردید که همگی مشعر بر اظهار امتنان و تشکر از اقدام و نظر مجلس شورای ملی بود.

بهر حال همانگونه که نمایندگان محترم استحضار دارند رسیدگی بلا یحه مورد بحث در کمیسیون استخدام بر اساس روش و رویه علمی و بدون توجه خاص بعامل زمان ادامه دارد. برای انجام این کار مراحلی که هر گونه تحقیق و بررسی علمی ایجاب میکند در نظر گرفته شده است. در مرحله اول کار ما جمع آوری اطلاعات و واقعیات مربوط بلا یحه میباشد. در این مرحله ما بفلسفه و روش فکری دولت در تهیه و تنظیم لایحه آشنائی کامل پیدا میکنیم و باین مطلب پی خواهیم برد که دولت از چه دریچه ای بامور و مسائل استخدامی نگاه کرده و با چه روش و چگونه میخواهد مسائل و مشکلات استخدام کشوری را حل و فصل نماید و مواد لایحه بر چه پایه و اساسی تنظیم یافته است. سپس بمطالعه دقیق نامه ها و اظهار نظر ها و شکایات کارمندان نسبت بلا یحه میپردازیم و گزارشهای سو کمیسیونها را که بمنظور تسریع و دقت بیشتر در این کار تشکیل شده اند مورد بررسی قرار میدهم و نظر نمایندگان گروهها و طبقات مختلف کارمندان را با حضور خود آنها و لدی الاقتضا با حضور نمایندگان دولت مورد توجه و رسیدگی قرار خواهیم داد و در عین حال از نظر و اطلاعات متخصصین فن و افراد با سابقه در امور و مسائل استخدامی نیز استفاده خواهیم کرد. تا کتون قسمت کمی از این مرحله طی شده است. مرحله دوم کار ما مرحله تجزیه و تحلیل اطلاعات و واقعیات خواهد بود. در این مرحله روش

و فلسفه کار دولت در تهیه لایحه و شکایات و نظریات اصلاحی کتبی و شفاهی کارمندان دولت و نمایندگان آنان مورد سنجش و ارزیابی قرار خواهد گرفت. مرحله سوم مرحله نتیجه گیری و اخذ تصمیم خواهد بود. در این مرحله است که با واقع بینی و اطلاع دقیق از اصول و مبانی لایحه و نظر متخصصین و طبقات مختلف کارمندان دولت که کمیسیون استخدام مجلس میتواند اظهار نظر نماید و اصلاحات لازم را در لایحه دولت بعمل آورده گزارش امر را بمجلس تقدیم دارد.

با آنکه در چنین مواردی که کار جنبه فردی ندارد بلکه کار گروهی و دستجمعی است و نظر جمع است که باید انعکاس یابد معذرا برای آنکه بسؤالهای فراوانی که از اینجانب میشود در این مکان جوابی داده باشم بعرض میرسانم که در تهیه این لایحه مطالعه و کوشش فراوان بکار رفته ولی مسلماً نقائصی دارد و با اعتقاد اینجانب لازم خواهد بود که اصلاحات نسبتاً زیادی در آن بشود (احسنت) این مطلب را نه از آنجهت میگویم که اینجانب برخلاف اکثر طرحها و لوایح قبلی دولتها در ده سال اخیر در تهیه و تنظیم این لایحه مداخله نداشته و اظهار نظری نکرده ام بلکه با توجه بمطالعاتی است که از روز تقدیم لایحه بمجلس و اطلاع از مفاد آن بعمل آورده ام. این موضوع را هم اضافه نمایم که نمایندگان دولت در جلسات کمیسیون تعصب نشان نداده اند و در هر حال با آمادگی دولت نظریات منطقی و پیشنهادهای اصولی کارمندان و افراد ذی علاقه و اهل فن در لایحه منظور خواهد شد. باین ترتیب موجبی برای نگرانی و موردی برای بحثهای خالی از منطق و خارج از رویه باقی نمیمانند.

در خاتمه باریگر بعموم کارمندان سازمانهای عمومی کشور اطمینان میدهم مقرراتی که مصالح جامعه و حقوق حقه مستخدمین دولت را تأمین نماید بتصویب کمیسیون استخدام و مجلس شورای ملی نخواهد رسید. (احسنت. احسنت) (دکتر مهندس بهبودی - لطفاً بفرمائید مصاحبه هم دیگر نکنند).

۴ - طرح و تصویب یک فوریت طرح پیشنهادی راجع بتقدیم لایحه تقسیمات کشور

رئیس - وارد دستور می شویم طرح مربوط به تقسیمات کشوری مطرح است و بنظر من این طرح اینقدرها

شاید فوری نباشد و طرح فی المجلس را لازم نداشته باشد بنده پیشنهاد می کنم که این طرح يك فوریت داشته باشد (صحیح است) جلسه گذشته آقای دکتر صاحب قلم بعنوان مخالف صحبت کردند حالا آقای پابنده بعنوان موافق صحبت می کنند - آقای پابنده بفرمائید .

پابنده - در مورد مطالبی که در مورد مخالفت با فوریت این طرح از طرف نمایندگان محترم ایراز شد خوشبختانه چون فرصتی بود و مطالب چاپ شده بودند هم آن روز با دقت گوش دادم و بعد هم با دقت خواندم دیدم چیزی در مخالفت با طرح یا فوریت نفرمودند مسأله فوریت از این جهت درباره این طرح مطرح شده است که این در حقیقت يك تکلیف و به تعبیر يك قدری روشنتر يك تذکار بدولت است و در حقیقت دوستان بنده و همکاران محترم مجلس بدولت یادآوری کرده اند که طرحی یعنی تریبی که برای تقسیمات کشور هست باعتراف همه و باعتراف خود دولت ترتیب صحیحی نیست و هماهنگی با آنچه در

مملکت می گذرد ندارد و با این تحول و با این گامهای مؤثری که در راه تثبیت برداشته شده و بایستی ادامه پیدا کند حتماً سازگار نیست تمام بیانات آقای معاون محترم وزارت کشور هم که معمولاً بایستی در رد لایحه و در رد فوریت باشد مؤید این نظر است و بنده دیدم که در حقیقت ایشان فرمودند که این تذکار و تکلیف قبلاً وجود داشته و چیز تازه ای نیست و بنابراین از این جهت ظاهراً گفتگویی نیست تقاضای فوریت از این جهت بود که این تذکار محتاج باین نیست که در کمیسیون مطرح بشود دولت روی مطالعاتی که کرده است تسریع می کند و دو ماه هم مدت نسبتاً کافی است برای مردم گوشا خیلی است و برای مردم کم کار دو ماه هیچ است بلکه سالها هیچ است بنابراین فوریت از این جهت بوده است که دولت لایحه را بیاورد برود به کمیسیون مطرح بشود البته همانطور که قبلاً گفته شد در این مورد يك نظر خاصی نبوده است و شاید اتفاق آراء در این باب هست و بنده با موافقت فرا کسیون مستقل که در حقیقت تقدیم کننده طرح است با احترام مقام ریاست و برای اینکه این تذکار بدولت خیلی گران نیاید تصور می کنم بشود موافقت کرد و موافقت داریم که با يك فوریت مطرح بشود و فوریت دوم آنرا هم بنده با موافقت تقدیم

کنندگان طرح پس میگیرم (احسنت) و تقاضا می کنم به يك فوریت رأی گرفته شود که مطابق معمول برود به کمیسیون و انشاء الله نتیجه خوبی هم از آن مثل همه کار های مجلس عاید خواهد شد (احسنت)

رئیس - نسبت به فوریت نظر دیگری نیست ؟ (گفته شد - خیر) بنابراین خانمها و آقایانی که با يك فوریت این طرح موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد به کمیسیون کشور ارجاع می شود .

۵- طرح و تصویب يك فوریت لایحه اداسالی از مجلس سنا مربوط بالحاق دولت شاهنشاهی بقرار داد آزمایشهای سلاحهای هسته ای

رئیس - لایحه ای است از مجلس سنا رسیده راجع به منع آزمایشات هسته ای قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

لایحه مربوط بالحاق دولت شاهنشاهی ایران بقرار داد مربوط به منع آزمایشهای سلاح هسته ای در جو و فضای ماورای جو و زیر آب

ماده واحده - قرار داد مربوط بمنع آزمایشهای سلاح هسته ای در جو و فضای ماورای جو و زیر آب که در تاریخ پنجم اوت ۱۹۶۳ مطابق با ۱۴ مرداد ۱۳۴۲ در مسکو بین دولتهای ایالات متحده آمریکا و انگلستان و شوروی منعقد شده و در تاریخ هشتم اوت ۱۹۶۳ مطابق با هفدهم مرداد ماه ۱۳۴۲ با رضای نمایندگان مختار دولت شاهنشاهی در مسکو و واشنگتن و لندن رسیده و مشتمل بر يك مقدمه و پنج ماده می باشد تصویب و بدولت اجازه داده می شود که اسناد آن را مبادله نماید .

این لایحه که مشتمل بر يك ماده و متن قرارداد ضمیمه میباشد در جلسه روز شنبه دوم دیماه ۱۳۴۲ بتصویب مجلس سنا رسیده است - رئیس مجلس سنا .

ریاست محترم مجلس شورای ملی

لایحه شماره ۱۸/۱۹۴۸-۲۶۶۳۱-۲۰/۹/۱۳۴۲ دولت راجع بالحاق دولت شاهنشاهی ایران بقرار داد مربوط بمنع آزمایشهای سلاح هسته ای در جو و فضای ماورای جو و زیر آب که در جلسه بیستم آذرماه یکپهزار و سیصد و چهل و دو با قید فوریت تقدیم گردیده بود فوریت آن در همان جلسه تصویب و گزارش کمیسیون مربوط در قبال لایحه مزبور در جلسه روز دوشنبه دوم دیماه یکپهزار و سیصد و چهل و دو

۷- تقدیم لوایح تفریح بودجه از سال ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۰ مجلس شورای ملی و لایحه طرز استفاده از اعتبار منظور در متمم بودجه ۱۳۴۲ مجلس بوسیله آقای دکتر شادمان

رئیس - آقای دکتر شادمان .

دکتر شادمان - برای مزید اطلاع آقایان نمایندگان محترم و خانمها باید عرض کنم لوایح تفریح بودجه مجلس شورای ملی تا سال ۳۶ کمیسیون محاسبات قبلاً فرستاده اند که فعلاً مشغول رسیدگی بآنها هستند و از سال ۳۷ تا ۴۰ راتهی کرده ایم که تقدیم مجلس شورای ملی میکنم که بکمیسیون برای رسیدگی بفرستند و در ضمن يك ماده واحده ای هست برای استفاده از بودجه سال ۱۳۴۲ که آنرا هم بضمیمه تقدیم می کنم .

رئیس - ماده واحده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

بمنظور استفاده از اعتبارات مصوبه در قانون کسر اقلام بودجه سال ۱۳۴۲ مجلس شورای ملی ماده واحده پیوست برای تصویب تقدیم میشود .

ماده واحده - به هیئت رئیسه مجلس شورای ملی اجازه داده میشود مصرف اعتبارات منظوره در قانون مربوطه بکسر اقلام بودجه سال ۴۲ مجلس شورای ملی را مانند گذشته تعیین و بموقع اجرا گذارد .

۸- تقدیم شانزده فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای وزیر فرهنگ

رئیس - آقای وزیر فرهنگ .

وزیر فرهنگ - در اجرای تکلیفی که بموجب ماده واحده قانون مربوط بتصویب نامه های صادره از هیئت وزیران در زمان قنرت بعد از دولت گذاشته شده است شانزده فقره لایحه بشرح زیر تقدیم میگردد :

۱- تصویب نامه شماره ۶۰۱۸-۶۲/۴/۱۵- راجع به اداره دانشکده صنعتی زیر نظر هیأت ائمه .

۲- تصویب نامه شماره ۳۷۹۰-۴۰/۲/۲۳- راجع به اضافه حقوق معلم .

۳- تصویب نامه شماره ۶۴۲۶-۴۲/۴/۲۲- راجع به مستثنی کردن دانشگاهها از مقررات تبصره (۲) بودجه

سال ۱۳۴۲ .

مطرح و بتصویب رسید - اینك لایحه قانونی فوق برای استحضار و تصویب آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد . رئیس مجلس سنا

رئیس - چون این لایحه در مجلس سنا با قید يك فوریت تصویب شده حالا در مجلس شورای ملی هم با يك فوریت مطرح میشود اگر نسبت بقوریت نظری نیست رأی بگیریم (اطهاری نشد) خانمها و آقایانی که با فوریت ماده واحده موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . آقای دکتر دیبا بفرمائید .

۶- تقدیم ده فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای معاون وزارت بهداشت

دکتر دیبا - ده فقره تصویب نامه مربوط بزمان قنرت است که تقدیم مقام ریاست می شود (نمایندگان - خوانده شود) تصویب نامه ای است مربوط به معافیت صندوق میز و مبل فلزی برای بنگاه پاسور - يك فقره تصویب نامه است مربوط به برقراری مستمری درباره دکتر حسن پزشکی زاد - تصویب نامه دیگری هست راجع به ورود به کلاس پزشکی که وزارت بهداشتی تصویب کرده است - تصویب نامه دیگری هست مربوط به تکمیل و تجهیز درمانگاهها و تهیه و اکس ازمانده اعتباری که برای زلزله فروین گرفته شده است - تصویب نامه دیگری هست راجع به پرداخت حق الکشف از محل اعتبار ردیف ۸ بودجه سال ۴۱ کل کشور - تصویب نامه دیگری هست مربوط به اصلاح تبصره ماده ۳ قانون استخدام پرستار و ماما و کارمند فنی - تصویب نامه دیگری راجع به تبادل کارمندان فنی بین مراکز تحقیقات علمی بیمارهای واگیر بیمارستان کلود برنارد دانشکده پاریس و بخش تحقیقاتی امراض ساریه بیمارستان فیروز آبادی تهران - تصویب نامه دیگری راجع به پرداخت حق الکشف کاشفین و پاداش مأمورین و هزینه امحاء کشت خشخاش - و مجدداً تصویب نامه دیگری راجع به پرداخت حق الکشف از محل ۳۰ میلیون ریال اعتبار ردیف ۸۸ بودجه سال ۴۰ کل کشور و تصویب نامه دهم راجع به ترمیم اشل حقوق کارمندان فنی و فوق العاده تمام وقت کارمندان اداری - عرض دیگری ندارم .

رئیس - به کمیسیونهای مربوطه ارجاع میشود .

۴- تصویب نامه شماره ۸۲۵۸-۴۰/۳/۲۸ و شماره ۱۶۳۶۶-۴۰/۶/۵ راجع بتأسیس دانشگاه پهلوی و اسانامه آن.

۵- تصویب نامه شماره ۵۰۳۰-۴۲/۴/۱- راجع به بودجه دانشگاههای تبریز-مشهد-اصفهان-اهواز-دانشسرایعالی.

۶- تصویب نامه شماره ۲۵۴۹۲-۴۱/۷/۱۰ و شماره ۴۰۸۳۲-۴۲/۷/۸ راجع به تأسیس شورای مرکزی دانشگاهها.

۷- تصویب نامه شماره ۴۶۰۹۶-۴۱/۱۱/۲۰ راجع به هزینه تبلیغات مذهبی.

۸- تصویب نامه شماره ۲۵۶۶-۴۲/۳/۲۰ راجع به انتصاب جناب آقای دکتر منوچهر اقبال به سمت سفیر کبیر و نماینده ثابت دولت شاهنشاهی در یونسکو.

۹- تصویب نامه شماره ۹۲۱/۴-۴۱/۳/۱۳ راجع به تمدید مأموریت جناب آقای دکتر عدی آذرخی.

۱۰- تصویب نامه شماره ۱۲۱/۴-۴۱/۱/۱۹ و شماره ۶۶۵/۴-۴۱/۲/۲۳ راجع به حقوق آقای مولوی عبدالعزیز مدرس فقه حنفی زاهدان.

۱۱- تصویب نامه شماره ۶۴۳۶-۴۲/۴/۲۲- راجع بدفعه قانون تمدید استخدام آقای آندره گذار.

۱۲- تصویب نامه های شماره ۷۱۴۶۶-۴۰/۵/۳ و شماره ۸۴۴۰-۴۲/۵/۲۹ و شماره ۸۹۲۴-۴۲/۶/۶ راجع بانحلال دانشسرایعالی و اسانامه سازمان تربیت معلم و تحقیقات تربیتی ونحوه اجرای ماده (۲) تصویب نامه ۸۴۴۰.

۱۳- تصویب نامه شماره ۲۸۴۳۸-۴۲/۳/۲۳ راجع باجزه تحصیل در مدارس غیرشبهانه روزی برای محصلینی که بموجب قانون مصوب خرداد ماه ۱۳۳۹ به خارج عزیمت کرده اند.

۱۴- تصویب نامه شماره ۹۲۰-۴۲/۱/۲۱- راجع به ترخیص اتومبیل فولکس واگن اهدایی دولت آلمان غربی.

۱۵- تصویب نامه شماره ۶۴۳۸-۴۲/۴/۲۲ راجع به دریافت شهریه از شاگردان کلاسهای شبانه حرفه ای بانوان

۱۶- تصویب نامه شماره ۱۳۴۴-۴۲/۲/۳ راجع به اهداء مجسمه سفالی به آقای لردبوید.

۹- تقدیم ۵۱ فقره لایحه تصویب نامه های بوسيله آقای معاون وزارت اقتصاد ملی رئیس - آقای دکتر ضیائی بفرمائید.

دکتر ضیائی (معاون وزارت اقتصاد) - آقایان نمایندگان محترم: ۵۱ فقره تصویب نامه هائی است که احتیاج بمجاز قانونی دارد که از طرف وزارت اقتصاد برای تصویب تقدیم میشود که عبارتند از: (بعضی از نمایندگان - فهرست آنها را بخوانید) تصویب نامه راجع بتأسیس انبارهای عمومی - تصویب نامه راجع باستخدام دونفر کارشناس برای بنادر و کشتیرانی - تصویب نامه راجع باستخدام آقای جزب چپوانی ریسو تبعه دولت ایتالیا - تصویب نامه راجع به نفر کارشناسان آلمانی.

تصویب نامه راجع به معافیت کمر کی ماشین آلات دانشگاه تهران.

تصویب نامه راجع باصلاح تصویب نامه قانونی شماره ۱۶۹۵۲/ت/۱۱/۶/۲۰۰۶ مربوط بتأسیس انبارهای عمومی.

تصویب نامه راجع بعزویت مؤسسه استاندارد ایران سازمان بین المللی استاندارد ها.

تصویب نامه راجع به معافیت حقوق کمر کی لوازم ساختمانی مهمانخانه رویال تهران هیلتن.

تصویب نامه راجع به معافیت کمر کی لوازم ساختمان دبیرستان بوشهر.

تصویب نامه راجع به قبول عضویت سازمان بنادر و کشتیرانی در دفتر بین المللی هیدروگرافیک.

تصویب نامه راجع به ترخیص لوازم ساختمانی هتل هیلتن با معافیت کمر کی.

تصویب نامه راجع به دریافت وام از بانک کشاورزی بمنظور پرداخت بهره سفته های خرید کارخانه کود شیمیائی.

تصویب نامه راجع بواگذاری دوفروند هواپیمای کمرک به شیرو خورشید سرخ.

تصویب نامه راجع بواگذاری تجدید ساختمان اسکله کمرک آبادان بشرکت نفت.

تصویب نامه راجع به ترخیص مایحتاج کارکنان مؤسسه کاره با معافیت کمر کی.

تصویب نامه راجع به معافیت اشیاء آپارتمانهای سلطنتی هتل شاه عباس کبیر.

تصویب نامه راجع بتأسیس شرکت سهامی کارخانجات.

تصویب نامه راجع بترخیص انبارهای فلزی کمرک با معافیت کمر کی.

تصویب نامه راجع به تقلیل حقوق کمر کی قطعات منفصله رادیو تلویزیون.

تصویب نامه راجع به پرداخت هزینه بکار انداختن تپویه وزارت اقتصاد بشرکت شعله خاور.

تصویب نامه راجع به معافیت قانونی حقوق کمر کی کارخانجات داخلی.

تصویب نامه راجع بواگذاری زمین به بنیاد پهلوی برای تأسیس هتل هیلتن.

تصویب نامه راجع بفروش سهام کارخانجات دولتی در تأسیس شرکت سهامی.

تصویب نامه راجع به صفحات موسیقی که توسط هیأت تعییندگی سازمان ملل متحد در ایران برای فروش بنفع پناهندگان واريز شده.

تصویب نامه راجع به تشویق صادر کنندگان کالاهای ایرانی بژاپون.

تصویب نامه راجع به ۵۰ درصد تخفیف حق انبارداری لوازم لوله کشی زاهدان.

تصویب نامه راجع به اضافه مستمری وراث مرحوم ذبیح الله کاظمی نژاد.

تصویب نامه راجع به اضافه مستمری وراث مرحوم ابوالقاسم هیراد.

تصویب نامه راجع به اضافه مستمری وراث مرحوم مهندس رضاقلی خترابی.

تصویب نامه راجع به استرداد حقوق کمر کی مواد اولیه مصنوعات ماشینی کارخانجات داخلی.

تصویب نامه راجع به اضافه نمودن دودر هزار ماده ۳۳ قانون اصلاح تعرفه کمر کی بدجهاردر هزار.

تصویب نامه راجع بمعافیت کمر کی کالاهای دانشگاه پهلوی.

تصویب نامه راجع بترخیص اشیاء تأسیسات حرارت مرکزی دو دبستان.

تصویب نامه راجع بمعافیت سیمانها تیکه از کشور صادر میشود از حقوق وعوارض کمر کی.

تصویب نامه راجع بحق باربری کالاهای صادراتی.

تصویب نامه راجع بمعافیت انبارداری لوازم لوله کشی زاهدان.

تصویب نامه راجع بتجدید قرارداد استخدامی جزب حیوانی ریسو (دکتر شادمان - آنرا بکدفعه فرمودید) یکی مال سال ۴۰ بوده و یکی ۴۱. (بعضی از نمایندگان - ایشان چکاره است؟) در لایحه نوشته شده است.

تصویب نامه راجع به ۲۰ درصد حق باربری لوازم مؤسسات دولتی و سازمان برنامه و آب.

تصویب نامه راجع بکمک به توسعه صدور بعضی از اقلام کالاهای صادراتی.

تصویب نامه راجع بواگذاری دو دستگاه ماشین آب شیرین کن بشهرداری بوشهر.

تصویب نامه راجع بترخیص لوازم اطاق رئیس ستاد بزرگ ارتش تاران با معافیت کمر کی.

تصویب نامه راجع بواگذاری دوفروند هواپیمای کمرک بانشگاه هواپیمائی کشوری.

تصویب نامه راجع بتشکیل دفتر مطالعات صنعتی و معدنی.

تصویب نامه راجع بمعافیت حقوق کمر کی یک دستگاه ماشین ترو گاز هنرهای زیبا.

تصویب نامه راجع بواگذاری تربیتی های وزارت دارائی به کمرک.

تصویب نامه راجع بتکمیل وسایل مکانیکی و غیر مکانیکی سروس باربری و آتش نشانی کمرک.

تصویب نامه راجع باصلاح قسمت ۲ از تصویب نامه قانونی مربوط بشناورهای موتوری.

تصویب نامه راجع بترخیص ۱۱ صندوق کیف دستی کذب بنیاد پهلوی اهداء شده بدون حقوق وعوارض کمر کی وسود بازار گانی.

تصویب نامه راجع به ترخیص میدالهای طلا برای دانشگاه تهران با معافیت کمر کی.

تصویب نامه راجع بمقررات مرزنشینان کشور.

تصویب نامه راجع باضافه پانزدهم درصد برای شیرو خورشید سرخ بحق کمر کی.

رئیس - بکمیسونهای مربوطه ارجاع میشود.

۱۰- تقدیم بیست فقره لایحه تصویبنامه‌ای بوسیله

آقای دکتر خوشبین وزیر مشاور

رئیس آقای وزیر مشاور

دکتر خوشبین (وزیر مشاور) - بنده برای تکمیل خستگی آقایان نمایندگان محترم بیست فقره تصویبنامه از طرف وزارت راه تقدیم میکنم که اگر اجازه فرمایند تیرها و یا اگر میل داشته باشید همه‌اش را بخوانم. (نمایندگان - همان تیرهایش را بخوانید کافی است.)
تصویبنامه راجع به پرداخت کرایه منزل با آقای مهندس آدولاف مونیه تبعه دولت فرانسه متخصصی بوده است که استخدام شده است بعد جا و کرایه منزل هم بهش داده اند.

تصویبنامه دیگر راجع به لوکده کشی آب میرجاوه تا ایستگاه مرزی پاکستان.

تصویبنامه دیگر راجع به اخذ عوارض از مسافرینی که بوسیله راه آهن بمشهد مسافرت میکنند برای کوهک به انجمن آثار ملی جهت تأمین بقیه مخارج ساختمان آرامگاه نادر - تصویبنامه دیگر راجع بخرید ۱۵ دستگاه کامیون کمبریسی برای حفاظت راههای اسفالتد کشور - تصویبنامه دیگر راجع بتمدید مدت خدمت کارشناسان امریکائی وزارت راه - تصویبنامه دیگر راجع بواگذاری اراضی متصرفی راه آهن جنوب - تصویبنامه دیگر راجع بسفارشات آزمایشگاهی شرکت‌های بیمانکاری و مؤسسات راه سازی و ساختمانی - تصویبنامه دیگر راجع بتمدید

مدت قرار داد استخدامی آقای مهندس پلرمانویچ تبعه دولت لبنان - تصویبنامه دیگر راجع بآیین نامه احداث خطوط صنعتی و تجاری - تصویبنامه دیگر راجع بایسراکن و کارکنان اداره امور انتظامی راه آهن - تصویبنامه دیگر راجع باضافه اعتبارات اداره کل ساختمان وزارت راه از محل درآمد عمومی - تصویبنامه دیگر راجع بگماردن بیست و پنج نفر آتش نشان در اداره کل هواپیمائی کشور - تصویبنامه دیگر راجع بقرارداد استخدامی

آقای مهندس پلرمانویچ تبعه دولت لبنان تصویبنامه دیگر راجع باحداث شاهراه تهران - کرج - تصویبنامه دیگر راجع بنظارت در نقشه های اسکلت و پوشش سقف بناهای ایستگاه مسافری مشهد و تبریز توسط مؤسسه سکورتاس - تصویبنامه دیگر راجع به پرداخت فوق العاده اضافه کار بمأمورین فنی وزارت راه - تصویبنامه دیگر راجع بخرید (کامل بانک) از شرکت سهامی بی اف کودریچ ایران بان نوع لاستیکی است - تصویبنامه دیگر راجع بساختن خطوط فرعی راه آهن دژ کوهه دبیوی تهران و منظر بدقم - تصویبنامه دیگر راجع بتمدید مدت خدمت ۲۵ نفر کارشناسان امریکائی وزارت راه - تصویبنامه دیگری ایضا راجع بتمدید مدت خدمت ۲۵ نفر کارشناسان امریکائی وزارت راه.

رئیس - بکمیسیون های مربوط ارجاع میشود.
۱۱ - قرائت گزارش عملیات دوماهه کمیسیون دادگستری

رئیس - گزارش ماهیانه کمیسیون دادگستری رسیده است قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از آغاز افتتاح مجلس تا آخر آبان و یکم آذر ۱۳۴۲ کمیسیون دادگستری.
تاریخ تشکیل روز دوشنبه ۱۱ آذرماه و چهارشنبه ۱۳ آذرماه.

لوايح و کارهای خاتمه یافته - لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به تصویبنامه‌هایی که از تاریخ ۱۹ اردی بهشت ماه ۱۳۴۰ تا تاریخ افتتاح مجلسین (۱۴ مهرماه ۱۳۴۲) از هیئت وزیران صادر شده است.

۱۲ - تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه
رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه خواهد بود.

(مجلس بیست و پنج دقیقه قبل از ظهر ختم گردید)
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی